

27. märts 2006

EESTI RAHVUSVAHELINE INVESTEERIMISPOSITSIOON JA KOGUVÄLISVÖLG 31. detsembril 2005

2005. aasta jooksul kasvasid Eestisse tehtud välisinvesteeringud ligi kolmandiku võrra ning ulatusid aasta lõpus 302,7 miljardi kroonini (vt tabel 1). Neist 57% oli paigutatud finantsvahendusse, väiksemas mahus kinnisvarasse, rentimisse ja äritegevusse, töötlevasse tööstuse ning hulgi- ja jaekaubandusse (vt tabel 2). Valdavalt pärinesid investeeringud Rootsist (44%), Soomest (19%) ja Ühendkuningriigist (11%).

Tabel 1. Eesti rahvusvaheline investeerimispositsioon (mln kr)

	31.12.2004	%	31.12.2005	%
VÄLISNÕUDED (VÄLISAKTIIVA)				
Otseinvesteeringud välismaal	16 275,0	16,3	26 023,4	18,8
Aktisia-/osakapital ja reinvesteeringud tulu	12 128,7	12,2	20 007,1	14,4
Muu otseinvesteeringukapital	4 146,4	4,2	6 016,2	4,3
Portfelliinvesteeringud	24 717,0	24,8	38 729,0	27,9
Omandiväärtpaberid	5 136,0	5,1	13 059,5	9,4
Võlaväärtpaberid	19 581,1	19,6	25 669,5	18,5
Võlakirjad	12 352,6	12,4	15 008,6	10,8
Rahaturuinstrumendid	7 228,4	7,2	10 660,9	7,7
Tuletisinstrumendid	368,6	0,4	350,7	0,3
Muud investeeringud	37 769,9	37,9	47 889,8	34,5
Kaubanduskrediit	6 986,7	7,0	9 055,9	6,5
Laenud	22 359,2	22,4	17 738,5	12,8
Pikaajalised	11 408,2	11,4	5 341,3	3,8
Lühiajalised	10 951,0	11,0	12 397,2	8,9
Sularaha ja hoiused	7 664,6	7,7	20 096,2	14,5
Muud nõuded	759,4	0,8	999,2	0,7
Reservvara	20 604,3	20,7	25 773,0	18,6
VÄLISNÕUDED KOKKU	99 735,0	100,0	138 765,9	100,0
VÄLISKOHUSTUSED (VÄLISPASSIVA)				
Otseinvesteeringud Eestis	115 483,2	50,1	162 275,1	53,6
Aktisia-/osakapital ja reinvesteeringud tulu	100 593,8	43,6	148 952,9	49,2
Muu otseinvesteeringukapital	14 889,4	6,5	13 322,1	4,4
Portfelliinvesteeringud	51 627,3	22,4	44 847,5	14,8
Omandiväärtpaberid	22 276,7	9,7	15 772,0	5,2
Võlaväärtpaberid	29 350,6	12,7	29 075,5	9,6
Võlakirjad	26 577,3	11,5	28 597,8	9,4
Rahaturuinstrumendid	2 773,3	1,2	477,6	0,2
Tuletisinstrumendid	238,0	0,1	132,3	0,0
Muud investeeringud	63 195,1	27,4	95 490,4	31,5
Kaubanduskrediit	8 273,3	3,6	10 553,6	3,5
Laenud	28 649,3	12,4	55 075,8	18,2
Pikaajalised	25 081,9	10,9	41 939,5	13,9
Lühiajalised	3 567,4	1,5	13 136,3	4,3
Sularaha ja hoiused	25 251,9	11,0	28 205,6	9,3
Muud kohustused	1 020,7	0,4	1 655,4	0,5
VÄLISKOHUSTUSED KOKKU	230 543,6		302 745,3	
RAHVUSVAHELINE NETOINVESTEERIMISPOSITSIOON	-130 808,6		-163 979,4	
Pikaajaline	-100 372,4		-157 631,8	
Lühiajaline	-30 436,3		-6 347,6	

Tabel 2. Rahvusvaheline investeerimispositsioon tegevusalade ja riikide lõikes 31. detsembril 2005 (%)

Nõuded		Kohustused	
Tegevusalad			
Finantsvahendus	70,3	Finantsvahendus	57,3
Avalik haldus ja riigikaitse; kohustuslik sotsiaalkindlustus	9,5	Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	10,2
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	6,5	Töötlev tööstus	9,5
Hulgi- ja jaekaubandus; remont	5,4	Hulgi- ja jaekaubandus; remont	6,9
Töötlev tööstus	3,7	Veondus, laondus ja side	4,5
Muud	4,7	Muud	11,6
Kokku	100,0	Kokku	100,0
Riigid			
Leedu	15,8	Rootsi	43,5
Saksamaa	11,3	Soome	18,7
Läti	10,0	Ühendkuningriik	11,1
Ühendkuningriik	6,6	Saksamaa	3,6
Venemaa	6,1	Ameerika Ühendriigid	3,2
Ülejäänud riigid	50,1	Ülejäänud riigid	19,9
Kokku	100,0	Kokku	100,0

2004. aasta lõpu seisuga võrreldes oli 2005. aasta lõpuks **Eestisse paigutatud välisinvesteeringute** struktuuris toimunud märkimisväärsed muutused: otseinvesteeringute ja muude investeeringute osakaalud tõusid ning portfelliinvesteeringute osakaal langes. Otse- ja portfelliinvesteeringute osakaalude muutus oli tingitud Hansapanga ülevõtmisest välisinvestori poolt. 2005. aastal moodustasid otseinvesteeringud kõigist investeeringutest 53,6% ehk 162,3 miljardit krooni. Portfelliinvesteeringute osakaal langes 22,4%lt 14,8%ni ning muude investeeringute osa tõusis 27,4%lt 31,5%ni. Muude investeeringute maht kasvas poole võrra, valdavalt pikaajaliste laenude tõttu. **Eestisse tehtud välismaiste otseinvesteeringute** puhul olid eelistatumateks tegevusaladeks finantsvahendus (47% otseinvesteeringutest), kinnisvara, rentimine ja äritegevus (16%), töötlev tööstus (14%) ning hulgi- ja jaekaubandus (8%; vt tabel 3). 56% otseinvesteeringutest tegid Rootsi ning 20% Soome investorid.

Tabel 3. Otseinvesteeringupositsioon tegevusalade ja riikide lõikes 31. detsembril 2005 (%)

Eestis		Välismaal	
Tegevusalad			
Finantsvahendus	47,4	Finantsvahendus	45,1
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	15,6	Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	23,0
Töötlev tööstus	13,6	Veondus, laondus ja side	10,8
Hulgi- ja jaekaubandus; remont	7,9	Hulgi- ja jaekaubandus; remont	7,0
Veondus, laondus ja side	3,0	Töötlev tööstus	3,9
Muud	12,5	Muud	10,3
Kokku	100,0	Kokku	100,0
Riigid			
Rootsi	56,4	Leedu	30,8
Soome	19,6	Läti	29,8
Ameerika Ühendriigid	3,2	Venemaa	14,8
Holland	3,1	Küpros	8,9
Saksamaa	1,9	Soome	3,4
Ülejäänud riigid	15,8	Ülejäänud riigid	12,3
Kokku	100,0	Kokku	100,0

Eesti investeeringud välismaale suurenesid ligi 40% ning olid 138,8 miljardit krooni. 70% välismaale paigutatud investeeringutest tegid finantsvahenduse investorid; välismaale investeerisid ka avaliku sektori, kinnisvara, rentimise ja äritegevuse ning hulgi- ja jaekaubanduse investorid. Eesti investorid eelistasid peamiselt Balti riike ja Saksamaad, vähemal määral Ühendkuningriiki ning Venemaad.

Võrreldes 2004. aasta lõpu seisuga tõusid 2005. aasta lõpuks **välismaale paigutatud investeeringute** struktuuris otseinvesteeringute ja portfelliinvesteeringute osakaalud ning vähenes muude investeeringute ja reservvara osatähtsus. Laenude, hoiuste ning keskpanga kulla ja välisvaluutareserv hõlmas 53% välisnõuetest. **Välismaale tehtud otseinvesteeringute osakaal** oli ligi 19%. Aktiivsemad välismaale otseinvesteerijad olid finantsvahenduse (45%), kinnisvara, rentimise ja äritegevuse (23%) ning veonduse, laonduse ja side esindajad (vt tabel 3). Nii

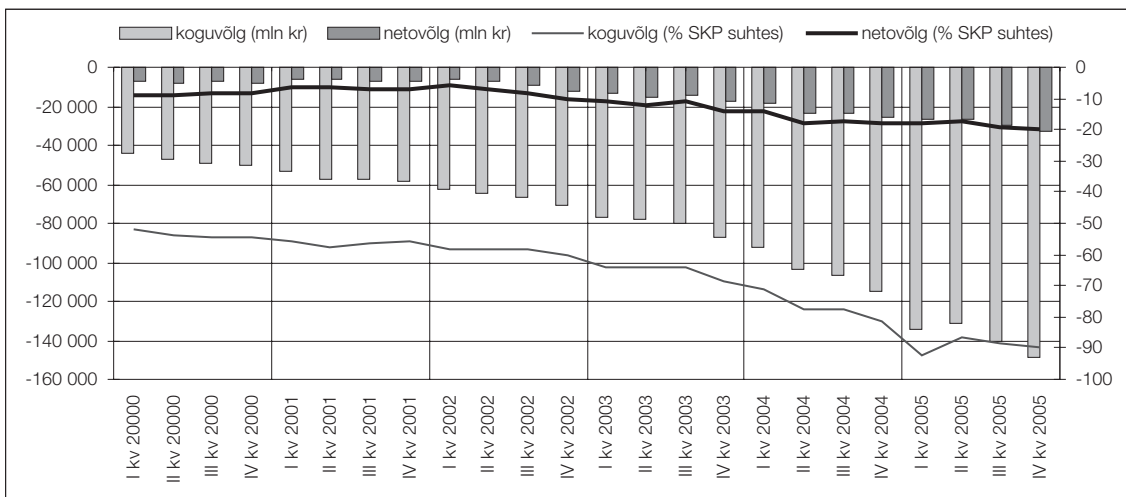
Lätti kui ka Leetu paigutati ligi kolmandik otseinvesteeringutest. Jätkuvalt kasvas ka Venemaale paigutatud otseinvesteeringute maht, mis hõlmas 15% kõigest välismaistest otseinvesteeringutest (2004. aasta lõpus 4%).

Väliskohustuste ülekaalu tõttu oli Eesti netoinvesteeringu positsioon 2005. aasta lõpus 164 miljardi krooni ulatuses negatiivne, jäädes pisut alla viimase nelja kvartali baasil oodatava sisemajanduse koguprodukti mahule. Jätkus pikaajalise kapitali kasv netoinvesteeringu positsioonis, moodustades sellest ligi 96%.

Eesti kõigi sektorite võlakohustused kasvasid aastaga ligi kolmandiku võrra ja olid 31. detsembril 2005. aastal 148,2 miljardit krooni (90% oodatava SKP suhtes). Koguvälisvõla suurenemine tulenes põhiliselt krediitiasutuste võlakohustuste, eelkõige lühiajaliste võlakohustuste kasvust. Võla iseloomuga välisnõuete ja -kohustuste vahe ehk netovälisvõlg moodustas 32,6 miljardit krooni (19,8% oodatava SKP suhtes; vt tabel 4 ja joonis 1). Koguvälisvõlg hõlmas 49% väliskohustuste mahust. Jättes kõrvale otseinvesteeringuettevõtete grupisisesed võlad, moodustasid 59% koguvälisvõlast pikaajalised võlakohustused. Võlanõuete puhul oli pikaajaliste võlanõuete osakaal 36%.

Tabel 4. Eesti välisvõlg (mln kr)

	31.12.2004	%	31.12.2005	%
VÕLAKOHUSTUSED				
I. Valitsemissektor	3 891,0	3,4	3 852,8	2,6
Lühiajalised				0,0
Pikaajalised	3 891,0	3,4	3 852,8	2,6
II. Keskpank	507,7	0,4	48,4	0,0
Lühiajalised	507,7	0,4	48,4	0,0
Pikaajalised				0,0
III. Krediitiasutused	59 932,7	52,2	82 529,9	55,7
Lühiajalised	21 982,8	19,1	38 512,5	26,0
Pikaajalised	37 950,0	33,0	44 017,4	29,7
IV. Muud sektorid	28 214,3	24,6	38 134,8	25,7
Lühiajalised	10 549,7	9,2	12 783,5	8,6
Pikaajalised	17 664,6	15,4	25 351,2	17,1
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	22 299,0	19,4	23 673,2	16,0
KOGUVÄLISVÕLG	114 844,8	100,0	148 239,1	100,0
VÕLANÕUDED				
I. Valitsemissektor	11 552,0	12,9	12 995,7	11,2
Lühiajalised	5 818,6	6,5	7 902,4	6,8
Pikaajalised	5 733,4	6,4	5 093,3	4,4
II. Keskpank	20 582,0	23,0	25 735,6	22,3
Lühiajalised	16 879,4	18,9	20 046,9	17,3
Pikaajalised	3 702,6	4,1	5 688,7	4,9
III. Krediitiasutused	23 030,2	25,7	36 254,8	31,4
Lühiajalised	14 970,9	16,7	21 322,0	18,4
Pikaajalised	8 059,3	9,0	14 932,8	12,9
IV. Muud sektorid	22 747,0	25,4	24 286,4	21,0
Lühiajalised	12 598,7	14,1	13 885,4	12,0
Pikaajalised	10 148,3	11,3	10 401,0	9,0
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	11 556,0	12,9	16 367,3	14,2
VÕLANÕUDED KOKKU	89 467,3	100,0	115 639,8	100,0
NETOVÄLISVÕLG (võlanõuded miinus võlakohustused)				
I. Valitsemissektor	7 661,0		9 142,9	
Lühiajalised	5 818,6		7 902,4	
Pikaajalised	1 842,4		1 240,5	
II. Keskpank	20 074,3		25 687,2	
Lühiajalised	16 371,7		19 998,5	
Pikaajalised	3 702,6		5 688,7	
III. Krediitiasutused	-36 902,5		-46 275,1	
Lühiajalised	-7 011,9		-17 190,5	
Pikaajalised	-29 890,6		-29 084,6	
IV. Muud sektorid	-5 467,3		-13 848,4	
Lühiajalised	2 049,0		1 101,9	
Pikaajalised	-7 516,3		-14 950,3	
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	-10 743,0		-7 305,9	
NETOVÄLISVÕLG KOKKU	-25 377,5		-32 599,3	

Joonis 1. Eesti majanduse kogu- ja netovälisvõlg

* * * * *

Eesti rahvusvaheline investeerimispositsioon ja koguvälisvõlg seisuga 31. märts 2006 avaldatakse Eesti Panga koduleheküljel (<http://www.eestipank.info>) 26. juunil 2006 kell 12.

Avaldamisel või tsiteerimisel palume viidata allikale.

Eesti Panga rahvusvaheliste ja avalike suhete osakond